

Den 11. april 2025

Referat fra møde mellem Vejdirektoratet og Styrelsen for Grøn arealoplægning og vandmiljø den 19. marts 2025

Deltagere:

Vejdirektoratet (VD)

- Tine Lund Jensen - Områdechef for Planlægning og Analyse
- Per Ørskov - Afdelingsleder for Afvandingsteamet
- Lars Linneberg - Teamleder for Miljøteam mindre anlæg og biodiversitet
- Christina Steenbeck – Biolog i Vejplan og miljøafdelingen

Styrelsen for Grøn Arealoplægning og Vandmiljø (SGAV)

- Asger Petersen - Teamleder i EU & Projekt
- Lea Bro Nielsen - Fuldmægtig i EU & Projekt
- Anne Thane Christensen - Specialkonsulent i EU & Projekt

Velkomst og præsentation bordet rundt v. Tine Lund Jensen (VD) og alle

Beskrivelse af den samlede udtagningsindsats v. Asger Petersen (SGAV)

- Vigtigt at prioritere permanent udtagning og vådlægning af kulstofrige lavbundsgrunde. Målet om udtagning af 70.000 ha kulstofrige landbrugsarealer (140.000 ha inkl. randarealer) udgør nemlig størstedelen af de ca. 80.000 ha kulstofrige landbrugsarealer, der af ekspertgruppen for udtagning af lavbundsgrunde er vurderet teknisk egnet til udtagning.
- Ministeren for MGTP ønsker at rydde udfordringer af vejen (herunder administrative/tekniske), der forhindrer opnåelse af målsætningen om udtagning både af hensyn til klima (lavbund) og vandmiljø (vådområder) – såsom evt. forsinkelser eller direkte forhindringer forårsaget af andre interesser for anvendelse af landbrugsarealer, såsom udbygning af statslig energi- og transportmæssig infrastruktur.

Introduktion om forvaltning af vejnettet, generelle hensyn og krav, sagsbehandling ved tredjepartshenvendelser og samarbejdet med projektere, v. Tine Lund Jensen

- VD vil gerne støtte op om Aftale om et Grønt Danmark 2024 og udtagningsprojekterne.
- VD har tre regionale indgange, som varetager tredjeparts henvendelser, herunder henvendelser ifm. udtagningsprojekter. Ved henvendelser sørger de regionale kontorer for involvering af de relevante kontorer i VD.

Orientering om generel håndtering af vand langs vejene, samt Vejdirektoratets interesser vedr. vand i landskabet, v. Per Ørskov (VD)

- Som udgangspunkt mener VD, at med de rette afværgeforanstaltninger kan alle udtagningsprojekter gennemføres. Der altid bør kunne findes en løsning ift. afværgeforanstaltninger.
- VDs hovedfokus er 1) ingen vand på vej og 2) ingen vand ind i vejkasen.
- Det vil altid være nødvendigt at tage konkret stilling til afværgeløsninger i det enkelte udtagningsprojekt.
- VD er både vejmyndighed og ejer af statens veje (lodsejer).
- Af hensyn til et muligt behov for i fremtiden at udvide vejene er der oftest tinglyst en vejbyggelinje på 50 m omkring statsvejene. Indenfor disse skal VD som myndighed give tilladelse, før der sker ændringer i anvendelsen.
- Udover at holde vej og vejkasse tør, har VD fokus på faunapassager på tværs af deres veje og forbedring af biodiversiteten.

Potentiale for synergi mellem forvaltning af statsligt vejnet og udtagningsprojekter:

- VD har ca. 1600 regnvandsbassiner ifm. deres veje som skal driftes og vedligeholdes. Der vil sandsynligvis være steder med overlap mellem VDs behov for regnvandsbassiner og udtagningsprojekter. Vil det i de tilfælde være muligt at sammentænke projekterne?
 - OBS på indholdsstoffer i vejvand ift. udledning til vådområder – VD er ved at få analyseret indholdsstoffer i vejvandet ifm. ansøgning om udledningstilladelser.
- Kan udtagningsprojekterne være med til at understøtte VDs mål om biodiversitet langs vejene?

Eksempler på cases fra Kommuner og Naturstyrelsen v. SGAV og drøftelse af, hvad der skal til for at sikre effektivt samarbejde om de mange projekter, der skal gennemføres v. Per Ørskov og alle

På baggrund af eksempler fra Harre Nor i Skive Kommune og Sundkær i Struer Kommune blev det drøftet, hvilke informationer projekter skal indsende, før VD kan begynde sagsbehandling. Da der ikke har været mange af denne slags henvendelser, har VD ikke en fast procedure endnu. For nuværende skal projekter derfor kontakte dem via et af de tre regionale kontorer, der varetager henvendelser fra tredjepart.

- VDs geoteknikere og medarbejdere i deres afdeling for vandafvanding skal altid inddrages for at vurdere, hvilke afværgeforanstaltninger der er nødvendige for at sikre, at vejanlægget ikke bliver negativt påvirket af udtagningsprojektet.
- Det er en forudsætning, at udtagningsprojekter er klart beskrevet, før VDs geoteknikere kan vurdere behovet for afværgeforanstaltninger.
- VD har for en stor del af vejnettet foretaget geotekniske undersøgelser fra etablering/udvidelser af deres veje. Særligt motorvejene er der data på. De tidligere amtsveje har VD derimod i mindre grad oplysninger om, og der vil det derfor oftest kræve, at projekter af udtagningsprojekt gennemfører en geoteknisk undersøgelse, før VD kan vurdere projektet.
- Såfremt det forventes, at der vil komme mange af denne slags henvendelser, vil VD gerne se på muligheden for at lave en fast procedure for denne type sager, så sagsbehandlingen kan blive så smidig som muligt – f.eks. så man ifm. udtagningsprojekter kan gøre brug af eksisterende geotekniske undersøgelser.

- OBS der kan være udfordringer ift. projekter, der giver anledning til nye omkostninger for VD til drift og vedligehold af afværgeforanstaltninger (selve etablering kan rummes af projektilsagn).
- Driftsomkostninger ifm. udtagningsprojekterne kan være en af de barrierer, som skal løftes til Ministeren for Grøn Trepert.
- På nuværende tidspunkt indgår kulstofrige lavbundsjorder og kvælstofindsatsområder ikke i VDs analyser, når der planlægges udvidelser eller nye veje. SGAV vil gerne hjælpe med data og viden om kommende projektområder (f.eks. gennem MARS)

Det videre forløb – aftaler

- VD ønsker et overblik over placering af udtagningsprojekterne ift. statsvejene. Herved kan de se om der er nogle som ikke kan lade sig gøre, hvilke der kan løses og hvilke der er uproblematisk. SGAV afklarer, om dette kan tilvejebringes, og i så fald forelægges VD dette.
- VD vil undersøge, om der er vejledningsmateriale, som kan formidles til projektere. På baggrund heraf indkalder VD og SGAV i fællesskab til et opfølgende møde med repræsentanter fra KL, kommuner og Naturstyrelsen. Formålet er at drøfte og evt. udarbejde "best practice" for henvendelser til VD ang. udtagningsprojekter.
- VD vil undersøge nytteprincippet anvendelse i denne typer sager.
- SGAV sender en oversigt over hvilke arealbindinger, der tinglyses ifm. udtagningsprojekterne, og hvem der er påtaleberettigede.
- SGAV undersøger, om der er noget i tinglysningernes bestemmelser, der hindrer, at en vej efterfølgende kan etableres gennem et etableret udtagningsprojekt.

Spørgsmål til drøftelse v. VD

- Hvordan planlægger SGAV for fremtidige udtagningsprojekter – kan der i denne proces tages hensyn til VDs aktiviteter/understøtte arbejdet med at defragmentere landskabet?
- Er der muligheder for lignende samarbejder relateret til tørbunds natur?

Aftale:

- SGAV hjælper med at formidle kontakt kollegaer i Miljøvurdering og plan og Arter og Natur, hvor man bl.a. har ansvar for naturgenopretningsplaner.
- SGAV samler en liste over tilskudsordninger inkl. kontaktoplysninger, som muligvis kan være interessante for VD ift. til forbedring af biodiversitet. F.eks. tilskud til Rydning og Forberedelse til Afgræsning og efterfølgende tilskud til Pleje af græs- og naturarealer.